Y Rhaglen Ymchwil Addysgu a Dysgu (TLRP) yng Nghymru

Y Cyfnod Sylfaen

Gan Trisha Maynard, Alex Morgan a Jane Waters, Prifysgol Abertawe;
Jane Williams, Prifysgol Cymru, Casnewydd

Caiff y broses o gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen, fframwaith dysgu ôl-ddatganoli newydd i blant rhwng tair a saith oed, ei chwblhau yn 2011. Mae'r Cyfnod Sylfaen yn pwysleisio dull ymarferol o ddysgu drwy brofiad sy'n seiliedig ar chwarae mewn amgylcheddau dan do ac awyr agored ysgogol. Mae datblygiad personol a chymdeithasol, lles ac amrywiaeth ddiwylliannol wrth wraidd y Cyfnod Sylfaen.

Ymddengys bod 11 o brosiectau ymchwil y TLRP yn arbennig o berthnasol i'r Cyfnod Sylfaen, ac mae tair thema fras yn dod i'r amlwg o'r rhain: Ymarferydd y Cyfnod Sylfaen, Gweithredu'r Cyfnod Sylfaen ac Agor gatiau'r ysgol/lleoliad: teuluoedd a chymunedau.

Y Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion

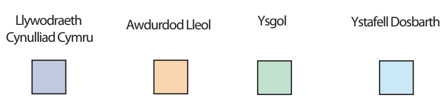

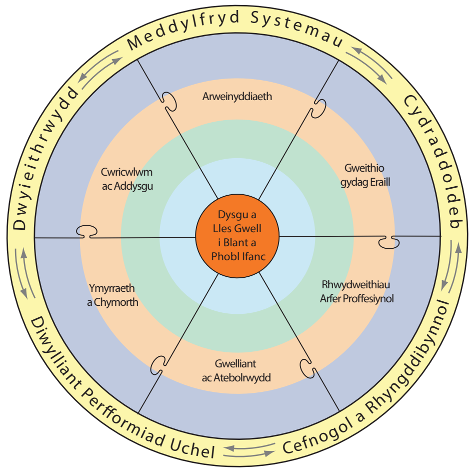

Tystiolaeth y TLRP

ACTS (Ysgogi Sgiliau Meddwl Plant) II: Ystafelloedd Dosbarth Meddwl yn Gynaliadwy www.tlrp.org/proj/phase11/phase2g.html

Ymagwedd sy'n Seiliedig ar Werthoedd tuag at Addysg Athrawon www.tlrp.org/proj/asmith.html

Ymgynghori â Dysgwyr ynghylch Addysgu a Dysgu www.tlrp.org/proj/phase1/phase1dsept.html

Ymgynghori â Dysgwyr ar Asesu eu Dysgu (CPAL) www.tlrp.org/proj/leitch.html

Addysg cyn ysgol a chynradd effeithiol (EPPE 3–11) www.tlrp.org/proj/phase111/AssocEPPE.htm

Prosiect Dysgu Cydradd: Hwyluso ymgysylltiad athrawon ag arfer mwy cynhwysol www.tlrp.org/proj/smbdavies.html

Cyfnewid gwybodaeth rhwng y cartref a'r ysgol a gweddnewid mewn addysg gynradd www.tlrp.org/proj/phase11/phase2e.html

Rhyngweithio: Chwarae, dysgu a TGCh mewn addysg cyn ysgol www.tlrp.org/proj/phase111/Scot_extc.html

Dysgu Sut i Ddysgu, mewn Ystafelloedd Dosbarth, Ysgolion a Rhwydweithiau www.tlrp.org/proj/phase11/phase2f.html

Rôl Ymwybyddiaeth wrth Addysgu a Dysgu Llythrennedd a Rhifedd yn CA2 www.tlrp.org/proj/phase11/phase2h.html

Tuag at Arfer sy'n Seiliedig ar Dystiolaeth mewn Addysg Gwyddoniaeth www.tlrp.org/proj/phase1/phase1bsept.html

Mae'r prosiectau uchod wedi'u cyhoeddi yn Saesneg ar wefan TLRP.

Rh Y A C Rhwydwaith Ymchwil Addysg Cymru
W E R N Welsh Education Research Network
T·L·R·P TEACHING & LEARNING RESEARCH PROGRAMME
E·S·R·C ECONOMIC & SOCIAL RESEARCH COUNCIL
Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

Ymarferydd y Cyfnod Sylfaen	Syniadau allweddol	Goblygiadau ar gyfer y Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion: 'Rhwydweithiau Arfer Proffesiynol'
Arfer myfyriol	Mae newid yn fwy tebygol o fod yn llwyddiannus pan fydd ymarferwyr yn myfyrio ar eu harfer eu hunain ac yn ymwneud â'r athroniaeth sy'n sail i ddulliau newydd o ddysgu.	Mae angen i hyfforddiant fod yn seiliedig ar 'gredoau a dealltwriaeth a rennir'. Mae systemau sy'n hyrwyddo arfer 'sy'n seiliedig ar ymholi' yn yr ystafell ddosbarth yn hanfodol i effeithiolrwydd ysgolion. Mae angen ymdeimlad o 'broffesiynoldeb ar y cyd' sy'n gwerthfawrogi rôl pob ymarferydd er mwyn creu rhwydwaith dynamig o arfer.
Statws proffesiynol	Mae'n fwy tebygol y caiff dulliau newydd eu cyflwyno'n llwyddiannus pan fydd ymarferwyr yn teimlo y cân nhw eu gwerthfawrogi a phan fyddan nhw'n teimlo perchenogaeth dros eu harfer.	
Hyfforddiant a datblygiad proffesiynol	Mae hyfforddiant o ansawdd uchel, cymwysterau lefel uchel a datblygiad proffesiynol cynyddol yn arwain at y ddarpariaeth orau a deilliannau gwybyddol i blant.	

Gweithredu'r Cyfnod Sylfaen	Syniadau allweddol	Goblygiadau ar gyfer y Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion: 'Gwelliant ac Atebolrwydd'
Rhyngweithio rhwng oedolion a phlant	Mae angen i ymarferwyr fod yn fedrus wrth ddefnyddio amrywiaeth eang o strategaethau addysgeg.	Mae addysgu o ansawdd uchel a disgwyliadau uchel yn ganolog i effeithiolrwydd ysgolion. Mae gallu ymarferwyr i ddewis a defnyddio strategaethau dysgu, addysgu ac asesu effeithiol a chynnwys plant yn y penderfyniadau a wneir am eu dysgu yn allweddol i wella ysgolion.
Asesu ar gyfer dysgu	Dylai asesu ategu dysgu a phenderfynu a gafwyd dysgu. Mae cysylltiad agos rhwng asesu ar gyfer dysgu a dysgu sut i ddysgu.	
Cyfranogiad plant	Mae amgylcheddau dysgu effeithiol yn cynnwys plant mewn penderfyniadau bob dydd am eu dysgu.	
TGCh a datblygu amgylcheddau dysgu effeithiol	Gellir gwella potensial TGCh i ategu dysgu plant drwy ryngweithio effeithiol rhwng oedolion a phlant.	

Agor gatiau'r ysgol/lleoliad: teuluoedd a chymunedau	Syniadau allweddol	Goblygiadau ar gyfer y Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion (Gweithio gydag Eraill)
Effaith amgylchedd dysgu'r cartref	Mae gan amgylcheddau dysgu'r cartref arwyddocâd hirdymor i ddysgu plant. Mae'r hyn mae teuluoedd yn ei wneud yn bwysicach na phwy ydyn nhw.	Dylai fod cymorth ar bob lefel ar gyfer mentrau sy'n galluogi ymarferwyr i feithrin partneriaethau dilys a chynhwysol â rhieni a chymunedau. Dylid nodi a lledaenu 'arfer da' cyfredol.
Datblygu partneriaethau â theuluoedd a chymunedau	Dylai ysgolion annog y 'teulu' ehangach i gymryd rhan mewn addysg plant. Efallai bydd angen cymorth ar ymarferwyr i ystyried amrywiaeth yn gyfle yn hytrach na phroblem.	